

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

Letnik VIII. št. 29

E-mail: kredarica@teamnet.co.yu

Novi Sad, marec 2008

2. aprila 2008

NA PONOVLJENI LETNI SKUPŠČINI IZVOLJENO VODSTVO DRUŠTVA SLOVENCEV "KREDARICA"

Letna skupščina Društva Slovencev "Kredarica" je napovedana za 20. junij 2007 v prostorih Jevrejske občine, održana je kot zbor, ker ni bilo dovolj prisotnih članov. Tokrat so kot vršilci dolžnosti vodstva izvoljeni: predsednik Društva, predsednik Izvršnega odbora, Izvršni odbor in Nadzorni odbor.

Letna volilna skupščina je znova sklicana in održana 2. aprila 2008, v prostorih Jevrejske občine, od 17.30 do 18.30 ure.

Dosedanji vršilci dolžnosti vodstva Društva so izvoljeni:

Rajko Marić, dipl. pravnik, specialist prava in odvetnik, za predsednika Društva;

Srdjan Radaković, dipl. ekonomist, za predsednika Izvršnega odbora;

Albert Kužner, dipl. inž. gradb., za specialnega svetovalca pri Izvršnem odboru,

Angela Arandjelović, Karmela Stanislavljević, Zlata Radislavljević, Elza Ajduković, Katja Juršič-Huzjan, Ivan Zavrtnik in **Mihajlo Vlasov** za člane Izvršnega odbora;

V Nadzorni odbor so izvoljeni: **Emil Volkar st.** za predsednika, **Mirko Pavlič** in **Ivan Rijavec**, za člana;

Tajnico Društva **Silvo Martinec** pa je izvolil Izvršni odbor

Zlata Radislavljević

Scenarist, urednik in voditelj oddaje **Janez Dolinar** in Komorni mešani zbor "Kredarica"

KREDARICA V ETRU

16. februarja 2008 je Društvo Slovencev "Kredarica" ponosno in najboljše pred širokim auditorijem do sedaj predstavilo svoje dejavnosti skozi 11 let obstoja. Društvo se je predstavilo v radijski oddaji *Koncert iz naših krajev*, ki je na valovih Radija Slovenije oddajana direktno iz novosadskega Studia M.

KINK (Koncert iz naših krajev) je razvedrilna radio oddaja, ki jo že 41-to sezono pripravljajo na 1. programu Radija Slovenije. Oddaja je terenška in poteka enkrat na mesec, vedno tretjo soboto v me-

secu, ob 20:00 uri na 1. programu nacionalnega radija. *KINK* predstavlja kraje in društva (predstavio gostitelji), nastopijo lokalne skupine in posamezniki, pripeljejo pa tudi ansambel domače glasbe. V glavnem so gostovali po Sloveniji, lansko leto pomladi med zamejci v Avstriji, Italiji, na Hrvaškem in na Madžarskem, novembra pa so bili tudi med rojaki v Augsburgu in Berlinu v Nemčiji. Marca 2008 gre *KINK* v Kanado in Ameriko.

Naše Društvo se je predstavilo skozi pesem, glasbo, poezijo in pogovor s scenaristom,

urednikom in voditeljem oddaje **Janezom Dolinarjem**. Ko je gospod Dolinar slišal za številne Slovence, ki žive v Novem Sadu, je iniciral kontakt z nami in predlagal predstavitev našega Društva v oddaji. Predlog smo z veseljem takoj sprejeli. V organizaciji in realizaciji tega dogodka, so poleg gospoda **Janeza Dolinarja** in njegove ekipe, v imenu Društva Slovencev "Kredarica" sodelovala **Srdjan Radaković**, s majhno pomočjo avtorke tega teksta. S prijaznostjo **Vitomirja Simurdića**, glasbenega urednika Radio Novi Sad, je šla oddaja iz Studia M, RTV Novi Sad pa je posnela celo oddajo. Za dekoracijo odra so se potrudili: **Ivan Zavrtanik** in **Mihailo Vlasov** za povečan grb našega Društva, za cvetne aranžmaje pa **Karmela Stanisavljević**.

Po uvodni besedi in pozdrava voditelja, so se na odru vrstili in nastopali člani našega Društva Slovencev, Komorni mešani zbor "Kredarica" (dirigentka: **Suzana Gros**, klavir: **Jožef Riter**), Moški oktet "Kredarica" (vodja: **Borut Pavlič**), Igralni ansambl "Kredarica" (vodja: **Djordje Vujičić**), ki je ob tej priložnosti debitiral in navdušil vse prisotne ter učenki šole pouka slovenskega jezika **Katarina Šijačić** in **Vlatka Ajduković**, ki sta recitirali. Sogovorniki Janeza Dolinarja so bili **Srdan Radaković**, dipl. oec., nekdanji tajnik in sedanji predsednik Izvršnega odbora Društva (predstavil je Novi Sad negdaj in danes); **Rajko Marić**, odvetnik, sedanji predsednik društva (pripovedoval o trenutnih aktivnostih Društva); **Albert Kužner**, dipl. ing., nekdanji tajnik in predsednik Društva, sedaj svetovalec, (je pripovedoval o tem kako je prišlo do ustanovitve Društva in kratko zgodovino istega); prof. Dr. **Milan Breberina** član Sveta za Slovence po svetu iz Srbije (govoril je o zastopanju našega ter ostalih društev Slovencev iz Srbije pred Svetom za Slovence po svetu); **Rut Zlobec**, učiteljica šole pouka slovenskega jezika (o

Ansambl "Kredarica"

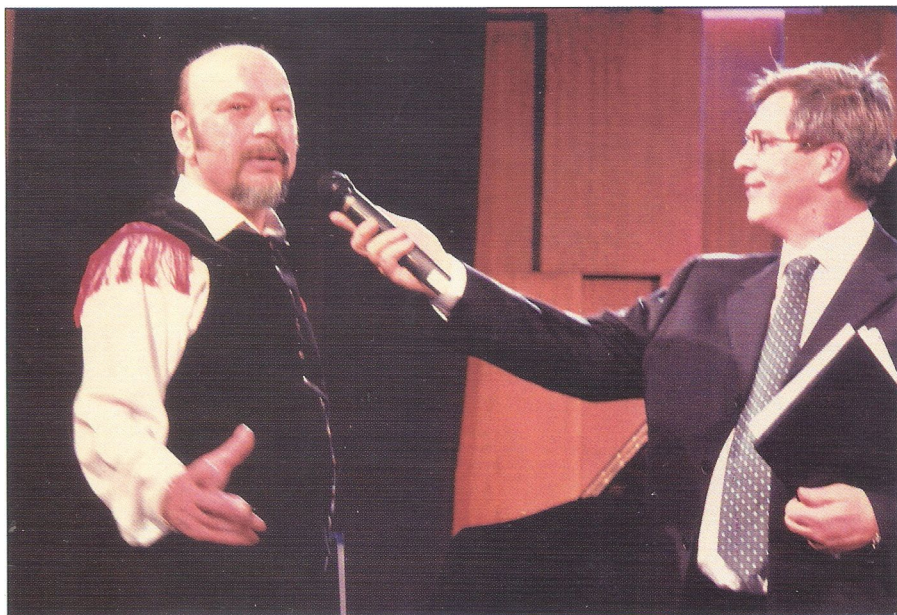

Rajko Marić in Janez Dolinar

Janez Dolinar, Rut Zlobec in Moški oktet "Kredarica"

šoli pouka); **Elza Ajduković**, članica Izvršnega odbora Društva (povdarila kulturne dejavnosti Društva in je tudi recitirala); **Dijana Lukić**, absolventka Filozofske fakultete v Ljubljani, ki končuje diplomsko nalogo "Prikaz življenja Slovencev v Novem Sadu"; **Anita Nježić** in **Mirko Pavlič** so pripovedovali o dejavnostih našega zbora in okteta. S svojo glasbo so nas razveselili gostje iz Slovenije - igralni ansambel **Mladi Dolenjci**.

Srdjan Radaković in Janez Dolinar

Prisotna doze treme ob spoznanju, da gre oddaja direktno v eter in da jo poslušajo naši rojaki in prijatelji Slovenci, tako v Sloveniji kakor tudi po vsem svetu, je ena ura in pol potekla v hipu in v dobrem

Katarina Šijačić in Vlatka Ajduković

počutju. Po končani oddaji, je veliko število članov "Kredarice", predvsem sodelujočih v programu, prejelo klice iz Slovenije, pohvale in pozitivne vtise o oddaji.

O nas se je slišalo od Argentine in USA, preko Evrope do Avstralije in Nove Zelandije...

Tekst: **Silva Martinec**
Prevedla: **Danijela Janković**
Foto: **Aleksandar Ramovš**

ČESTITKE NAŠI ČLANICI STANISLAVI STANI JATIĆ

Na podlagi 6. člena, 3. odstavka Uredbe o podelitvi posebnih priznanj umetnikom za vrhunski prispevek nacionalni kulturi v Republiki Srbiji (Službeni glasnik RS, šte. 95/07) in 43. člena, 2. odstavka Zakona o Vladi (Službeni glasnik RS, šte. 55/05, 71/05 - popravek in 101/07) je med umetniki, ki so dobili to pomembno priznanje, pod zaporedno številko 81 tega Sklepa tudi članica Društva Slovencev "Kredarica" gospa **Stanislava Stana Jatić**, kostumografinja. Zelo smo veseli zaradi tega priznanja, naši članici pa vse čestitke in pohvale!

Zlata Radisavljević

Mladi Dolenjci

PREŠERNU V ČAST

POD OKNAM

Luna sije,
kladvo bije
trudne, pozne ure že;
préd neznane
srčne rane
meni spati ne pusté.

Ti si kriva,
ljubezniva
deklica neusmiljena!
Ti me raniš,
ti mi braniš,
de ne morem spat' doma.

Obraz mili
tvoj posili
mi je vedno pred očmi;
zdihujoče
srce vroče
vedno k tebi hrepeni.

K oknu pridi,
drug ne vidi,
ko nebeške zvezdice;
se prikaži,
al sovraži
me srcé, povej, al ne?

Up mi vzdigni,
z rôko migni,
ak bojiš se govorít'! –
Ura bije,
k oknu ni je,
kaj sirota čém storít'!

V hram poglejte,
mi povejte,
zvezde, al res ona spi;
al poslušá,
me le skuša,
al za družega gori.

Ako spava,
naj bo zdrava,
ak me skuša, nič ne dé;
po nje zgubi,
ako ljubi
druž'ga, počlo bo srcé.

PROSLAVA SLOVENSKEGA KULTURNEGA PRAZNIKA V BEOGRADU

Veleposlaništvo Republike Slovenije je 8. februarja 2008 v sodelovanju z Društvom Slovencev "Sava" iz Beograda organiziralo proslavo v avli beograjskega gledališča "Atelje 212".

Maja Đukanović je spregovorila o pomembnosti kulturnega praznika, saj je Slovenija edina država v Evropi, nemara tudi na svetu, ki ima takšen praznik, o nenehnem sodelovanju slovenskih in srbskih jezikoslovcov v preteklosti in danes, o vse večjem zanimanju za slovenščino v Srbiji in zanimanje za kulturno dediščino v drugi in tretji generaciji Slovencev, ki živijo tukaj.

Po tem so nastopili člani kvarteta DS "Sava" in člani komornega ansambla DS "Sava", ki so zaigrali nekaj melodij iz svojega repertoarja pod vodstvom **Anice Sabo**.

Za prijetno presenečenje je poskrbela **Tatjana Kovačič**, ataše za kulturo, ki je predstavila najstarejšega Slovenca, ki živi v Srbiji, v Beograd pa ga je pripeljalo delo na gradbeništvu in je ostal tu vsa ta leta. Življenje piše zgodbe in njegovo priporočilo za dolgovečnost je vsekakor živeti v skadu z naravo.

Nato je še enkrat vse prisotne pozdravil gostitev prireditve, veleposlanik R Slovenije **Miroslav Luci**, vse, ki se kako-rkoli ukvarjajo z negovanjem slovenske kulturne dediščine je pohvalil in vzpodbudil, da še naprej tako pridno sodelujejo in čestital kulturni praznik.

Elza Ajduković

ZDRAVLJICA

Spet trte so rodile,
prijatljí, vince nam sladkó,
ki nam oživlja žile,
srcé razjásni in oko,
ki utopi
vse skrbi,
v potrtih prsih up budi!

Komú narpred veselo
zdravljico, bratje! čmò zapét'!
Bog našo nam deželo,
Bog živi ves slovenski svet,
brate vse,
kar nas je
sinóv sloveče matere!

V sovražnike 'z oblakov
rodú naj naš'ga treši gróm;
prost, ko je bil očakov,
naprej naj bo Slovencev dom;
naj zdrobé
njih roké
si sponé, kjer jim še težé!

Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo;
otrók, kar ima Slava,
vsi naj si v róke sežejo,
de oblast
in z njo čast,
obilnost bodo naša last!

Bog živi vas Slovenke,
prelepe, zlahtne rožice;
ni take je mladenke,
ki naše je krvi dekle;
naj sinóv
zarod nov
iz vas bo strah sovražnikov!

Mladenči, zdej se pije
zdravljica vašá, vi naš up;
ljubezni domačije
noben naj vam ne usmrti strup;
ker po nás
bode vás
jo sččno bránit' klical čas!

Živé naj vsi naródi,
ki hrepené dočakat' dan,
de, koder sonce hodi,
prepír iz svéta bo pregnan,
de rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

Nazadnje še, prijatljí,
kozarce zase vzdignimo,
ki smo zato se zbrat'li,
ki dobro v srcu mislimo;
dókaj dni
naj živí
Bog, kar nas dobrih je ljudi!

Spoštovane bralke in bralci revije Moja Slovenija!

Gostujoče pero: Zorko Pelikan,
državni sekretar Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Dovolite mi, da se Vam prvič oglašim tudi prek revije Moja Slovenija, za katero želimo, da bi resnično postala eden izmed povezovalnih členov vseh slovenskih poldnevnikov po celem svetu. V zadnjem obdobju je v Sloveniji prišlo do bistvenih sprememb v razmišljanju in v razvijanju odnosov med nami, ki živimo v RS, in slovenskimi rojaki v zamejstvu in po svetu. Na to smo lahko upravičeno ponosni. Naša zavezanost načelu spoštovanja skupnega slovenskega kulturnega prostora pomeni, da se v vsakdanjem delu soočamo z dejstvom, da kar 500.000 slovenskih rojakov živi zunaj meja Republike Slovenije. Še prav posebej to velja za nas, ki nas k temu zavezuje naše poklicno delo. Sprejet je bil Zakon o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja, Sveta za Slovence po svetu in za Slovence v zamejstvu sta začela s svojim delovanjem. Razvijamo odnose, ki temeljijo na medsebojnem spoštovanju in sodelovanju. Če pogledamo na razvoj odnosov slovenske države in slovenskih skupnosti po svetu, so to naravnost epohalne spremembe, ki so ne le bistvene za razvoj in rast slovenskega življa izven meja domovine, temveč so tudi izjemno pomembne za razvojne možnosti v Republiki Sloveniji. Te zasluge je vladi predsednika Janeza Janše treba priznati. Tudi v letošnjem letu je pred nami veliko novih izzivov. V zadnjem času je bilo slišati nekaj nasprotnih glasov glede pravice do glasovanja slovenskih državljanov na tujem, saj gre za novost, ki je bila v takšni obliki uvedena šele v tej zakonodajni dobi, toda glede na široko podporo tej spremembi v Državnem zboru zaenkrat ni bojzani, da bi se zgolj zaradi finančnega prihranka odpovedali tej možnosti povezanosti med RS in rojaki na tujem. Pri tem je pomembno, da bodo slovenski državljani o tej novosti obveščeni in da nam bodo zagotovili svoje točne podatke, da se bodo lahko enakovredno vključili v izvedbo jesenskih volitev. Pred kratkim smo v Uradu tudi zaključili z delom pri razdelitvi finančnih podpor slovenske države med vse tiste, ki so se prijavili na naš vsakoletni razpis. Človeku je kar toplo pri srcu, ko se lahko tako neposredno seznanja z delovanjem ogromnega števila slovenskih organizacij, ustanov in tudi posameznikov, ki se s svojim delovanjem že dolga desetletja trudijo za razvoj slovenskega jezika, za ohranitev slovenske kulture in identitete ter za razvijanje sodelovanja z RS. Res je sicer, da se skozi suhoparne številke in strnjen opis programa ali projekta ne more spoznati vseh podrobnosti in težav, pa tudi zadovoljstva ob uspešnem zaključku prireditve ali dogodka, ki smo ga na neki način naredili skupaj, čeprav je bila naša pomoč usmerjena predvsem na odobritev finančnega prispevka. Prav zato kot vodja Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu redno obiskujem naše rojake po svetu, saj verjamem, da je osebni stik najboljši porok utrditve sodelovanja. Pomembno je tudi, da se število naših organizacij po svetu pravzaprav stalno povečuje, da se nekatere med njimi lotevajo tudi zelo zahtevnih projektov in prireditev ter da so nekateri od teh tudi izjemno uspešni in odmevni. Nič hudega, če se vsako leto ne posreči, če nekaj let vlada mrtvilo, pomembno je, da se ne odneha, da se le ponovno zbere skupina ljudi, ki je svoje veselje do skupnega druženja pripravljena deliti z rojaki in svoje delovanje zastaviti v korist slovenske skupnosti. Kljub vsem tem uspehom pa moramo naše ambicije stalno negovati in razvijati. Morda ne moremo trditi, da je lepo živeti kot Slovenec zunaj meja RS; brez dvoma pa lahko rečemo, da to bivanje ni več tako hudo obremenjeno s predsodki, kot je bilo v preteklosti. Številne in raznolike slovenske stvarnosti izven meja RS nam dokazujejo, da živimo trenutke ustvarjalnega sodelovanja in novih odgovorov na žlahtne izzive današnjega časa.

RAJKO MARIĆ, odvetnik-

Na letni skupščini Društva je za predsednika izvoljen **Rajko Marić**.

Iz tega razloga sem ga poiskala, da Vam ga predstavim.

Družina Marić je znana v Društvu, vsi so člani, gospa Duša Marić, Vaša mama, pa poje v zboru "Kredarice".

Resnica je, da je družina Marić že od samega začetka prisotna v Kredarici. Seveda je moja mama imela največji vpliv v tem. Moj dedek, Arnold Križ, dipl. ing. rojen v Celovcu - Koroška, ki je diplomiral strojništvo na univerzi v Pragi (v tem času so bili samo štirje inženjerji strojništva v Avstroogrski) je na Sorboni spoznal mojo babico Rado, ki je bila profesorica latinščine in starogrškega jezika. Moja mama se je rodila v Ljubljani v času, ko se je začela druga svetovna vojna. Največ časa je preživela pri svoji babici in dedku v Trzinu. Kar se tiče običajev je na mojo mamo najbolj vplivalo življenje pri babici in seveda starša, kajti tu so se običaji zelo spoštovali.

Od trenutka mojega rojstva ni bilo niti enega poletja, da ga ne bi preživel v Sloveniji. Babica in dedek sta živel v Koprju (tu je imel dedek službo, je bil tehnični direktor podjetja "Tomas" in za tem je bil prvi strokovnjak koprškega "Cimosa"). Iz domotožja so kupili vikend hišo v rojstnem kraju Mislinja na Koroškem. En mesec je bil rezerviran za nas poleti na morju in en mesec pozimi v hribih v Mislinji. Tu so posebej nepozabni sprehodi v hribe in planinarstvo z dedkom Arnoldom, največ po Koroškem pa tudi po celi Sloveniji. Pozimi smo se smučali na Kopah, najbližjem smučališču pri Mislinjah. Smučati sem pričel s tremi leti in pol (kot mladinec sem se tudi profesionalno tekmoval v veleslalomu). Nikoli pa ne bom pozabil, kako sta nas babica in dedek, za Božič učila peti "Tiha noč". Ugasne se velika luč, prižgejo se majhne rumene lučke in dedek zapoje "Tiha noč"...

Žal sta oba umrla in sta pokopana na koprskem pokopališču.

Moja starša, Duša (Dušanka) in Milenko sta se poročila v Novem Sadu. Mama je prišla z družino v Novi Sad zaradi dedkove službe. Je ostala tu zaradi ljubezni in ljubezenskega ognja, ki še danes gori... Poročila se je z mojim očetom Milenkem. Po končani službi so se dedek, babica in mamina sestra Sanda vrnili v Slovenijo v Izolo in potem v Koper, mama pa je ostala v Novem Sadu, kjer je končala četrti razred "Jovine" gimnazije in Filozofsko fakulteto, oddelek za nemški jezik. Oče je tudi končal fakulteto, oddelek za jugoslovansko književnost, ampak sta oba največ časa bila zaposlena v gospodarstvu. Mama v zunanji trgovini Naftagas-Prometa, oče pa v "Danubiusu".

Skozi življenje sta nam ohranjali slovenski jezik, kulturo in navade. Ne glede na to, da je oče iz mešanega zakona (oče je rojen na Krku v mestu Baška iz zakona babice Karmele in dedka Rajka) lahko rečem, da sva skupaj z bratom vzgajana v jugoslovanskem, lahko pa bi rekel celo v panslovanskem duhu.

No, poleg vsega, so meni najpomembnejši trenutki, ki sem jih preživel v Sloveniji. Ne morem ločiti, ali so boljši dnevi, ko smo poleti zbirali gobe in borovnice ali ko smo se sprehajali po celi Sloveniji, smučanje pozimi in zimske aktivnosti. To so bili resnično moji "najbolj spokojni" časi mojega življenja...

Še enkrat bi povdari, da sem staršema za vse čase hvaležen za vso skrb in ljubezen, ki mi jo nudita.

Danes sta mama in oče aktivna člana Društva. Mama še danes z mnogo poguma poje v pevskem zboru "Kredarica", oče pa je redni udeleženec vseh dogodkov v "Kredarici".

No, za starša bi lahko povedal, da sta srečna, ker sta na življensko pot speljala dva sina. Prvi, starejši Dušan (moj brat) je kirurg specialist ortopedije in otroške kirurgije (je magister znanosti in končuje svojo doktorsko nalogo). Poročen je z Dušico tudi zdravnik in imata tri otroke: Marino (12 let), Marijo (6 let) in Luko (4 leta). Vsi so člani Društva "Kredarica". Dušan ima veliko vlogo v Društvu, kot zdravnik, ki pomaga vsem iz Društva s področja svoje službe. Tudi v kulturi se je pokazal, kot zelo dober, ker je z orkestrom Zdravnikov, kjer igra kontrabas večkrat sodeloval na kulturnih prireditvah, tudi na koncertu Slovenskih pesmi in poezije v Sinagogi.

Bi mi prosim povedali nekaj o sebi?

Končal sem Srednjo ekonomsko-turistično šolo "Svetozar Miletić" in po tem sem šolanje nadaljeval na Pravni fakulteti.

Eno leto sem bil zaposlen v gospodarstvu, v privatnem podjetju.

Leta 1995 sem spoznal mojo sedanjo soprogo Vesno. Skupaj sva od dnevnov na fakulteti in lahko rečem, da sva veliko tega dala čez.

Končal sem Pravno fakulteto, Vesna pa elektrotehnično. Po končanem študiju se nisem dolgo premišljal in sem delo nadaljeval v odvetništvu.

Delal sem v znani novosadski odvetniški pisarni, kjer sem se naučil veliko stvari iz mojega poklica. Ko sem naredil odvetniški izpit, sem po nasvetu starejših kolegov odprl svojo odvetniško pisarno. Konkurenca je velika, tako da je bil začetek res težak. No, izbril sem se, z veliko truda in dela, za svoj "prostor pod soncem".

Danes je odvetniška pisarna Marić znana ne samo v Novem Sadu, Vojvodini in Srbiji, pač tudi v Sloveniji, Avstriji, Italiji, na Hrvaškem in ZDA. No, dejstvo je da se dela več kot 12 ur na dan in da sta nivoja strokovnosti in odgovornosti zelo visoka in na prvem mestu nam je vedno skrb za klijenta. Pokrivamo vsa pravna področja.

Poleg profesionalnega odvetništva sem pričel kariero tudi na znanstvenem področju. Pričel sem z delom na Pravni fakulteti pokojnega Prof. Dr. Slavka Carića, kot asistent. Potem sem opravil specializacijo na temo "Tožba za razveljavitev arbitražne odločbe" in dobil naziv-titulo specialist iz območja gospodarsko pravotožje, območje arbitraže.

Sedaj se na tem nivoju ukvarjam z območjem uporabe elektronskih komunikacij v pravu (posebej v pogodbah). Trenutno pripravljam magistrsko nalogo iz tega območja. Sem udeleženec več strokovnih seminarjev in avtor več znanstvenih člankov iz imenovanih območij, pa tudi iz prava R. Slovenije. Lahko rečem, da smo edina odvetniška pisarna, ki se ukvarja s Slovenskim pravom v Srbiji. Strokovno sem se izobraževal dvakrat pri Združenih narodih na Dunaju pri Komisiji za mednarodno trgovino in pravo. (UNCITRAL pri UNITED NATIONS). Tam sem imel veliko strokovnih stikov, ki so mi omogočili nadaljnje strokovno napredovanje zunaj meja in veliko priložnosti za spoznavanje ljudi, ki so dobesedno žive legende pravnštva in odvetništva. V prihodnosti me pričakuje izobraževanje v ZDA.

No, največja radost v mojem življenju je moja družina, moja dva otroka, hčerka Sofija (2006) in sin Marko (2008). Po enajstih letih skupnega življenja sva z Vesno dobila hčerko Sofijo in dve leti za tem še sina Markota. Oba z Vesno se trudiva, da orhanimo občutek in spomin na Slovenijo. V zadnjih dveh letih gremo pogosto v Slovenijo, tako, da je Sofija že veliko stvari videla. Komaj čakamo, da bodo malo starejši, da bi ju peljali na Triglav. No, je še veliko časa pred nami. Upam, da bosta naša otroka srečna in uspešna v življenju, predvsem pa zdrava in bova skupaj z Vesno imela priložnost uživati s svojimi unuki.

Vaše zveze s slovenstvom danes?

Rojaške, prijateljske in poslovne. Imam teto, strica in sestrične v Koprju. Imam "kumove" v Ljubljani in dosti prijateljev. Poslovno imam stike z mnogimi odvetniki in podjetji, ki delujejo v Sloveniji.

Vi in "Kredarica"?

Zopet se bom zahvalil mami, ker je ona prva slišala za Društvo preko sedaj pokojne

predsednik DS "KREDARICA"

učiteljice Dese Poslon. Prav tako moram povdariti, da sem takoj po včlanitvi, začel aktivno delovati. Včlanil sem se 1999 leta. Takrat je bila "Kredarica" v Slovaškem domu. Bil sem vodja strokovne službe za zaposlitev in mladino. Mislim, da veliko ljudi ne ve, kakšno je bilo to delo. S tem delom je pričela gospa Poslon, jaz pa sem ga nadaljeval, tako da so takrat člani prvič imeli konkretno korist. V sodelovanju z Gospodarsko zbornico Slovenije, sem angažiral naše članice na sejnih. To je za naše "mladinke in mladince" bil zelo "dober denar". Mislim, da jih je bilo okrog 50, ki so delali. Za takšno zadevo je potreben celoten človek in z moje strani je bilo zelo težko vse organizirati, stiki z Beogradom, odhod v Beograd, ker sem jaz kot tudi drugi imel svoje privatne obveznosti. Na koncu, ko vse to kot volonter končaš in se nihče ne zahvali, se malo razočaraš..

Kaj bi lahko še povedal? Bil sem prvi kredarčan, ki je imel svoj govor v državnem zboru (parlamentu) Slovenije. To se je zgodilo leta 2002. Do takrat nihče v Sloveniji, v širšem pomenu, ni vedel za Društvo Slovencev "Kredarica" v Novem Sadu. (vedeli so posamezniki preko osebnih stikov, predstavniki vlade in Skupščine Slovenije pa o tem niso vedeli nič).

Sem bil zelo prijetno presenečen, ker sem po končanem govoru dobil gromoglasen in dolg aplavz v auli parlamenta in to bom pomnil do konca življenja. Naslednji dan sem bil v več slovenskih časopisov: Delo, Dnevnik, itn.

Po tem sem bil predsednik izvršnega odbora v dva mandata. To pa je čas, v katerem je Društvo pričevalo z novo garnituro in vse se je izboljšalo in je šlo na dobro. To je renesansni čas "Kredarice". Postali smo znani v Novem Sadu, Vojvodini, Srbiji in Sloveniji in med Slovenci zunaj Slovenije.

Danes ste predsednik Društva Slovencev "Kredarica"...

Jaj, moj predlog je bil, da se izvoli nekdo drug, ker se je število mojih obveznosti toliko povečala, da je na vse to zelo težko opravljati še posle predsednika. No, članstvo "Kredarice" je tako odločilo in kot odgovorna oseba moram to odločbo spoštovati.

Kako se vam zdi Društvo, sedaj, ko ste predsednik?

Prepričan sem, da smo napredovali. Osebnostem sem večkrat izstavil svojo koncepcijo, kako mora izgledati Društvo. Predvsem moramo vzeti v poštev okoliščine v katerih

živimo, upoštevati realnost današnjega življenja in naše možnosti.

Obstaja veliko možnosti za različne projekte, ampak izbrati moramo prave.

V kratkem času smo imeli veliko dogodkov, tako kulturnih kakor tudi poslovnih, ne v finančnem smislu pač pa v smislu pomoči članom Društva pri reševanju svojih vprašanj. Imeli smo stike s predstavniki vlade R. Slovenije v zvezi z državljanstvi, potem z Veleposlanstvom glede vizumov za naše člane, pa tudi projekt vseh društev, da se skupaj z drugimi društvi Slovencev prijavimo na razpis pri fondu Evropske Unije. Tudi naše delo mora biti usmerjeno na aktivno sodelovanje s pokrovitelji.

Veliko se pogovarjamo z drugimi združenji o razvoju, medsebojnih stikih, ampak ne bomo vse sprejeli, izbrali bomo samo najboljše. Na koncu koncev, če berete naš Bilten, ste sigurno opazili, da je prvič v barvi.

Poleg tega ne smemo pozabiti na medsebojno druženje članov. Ne bi želel, da bo to zvenelo kot floskula. Vem, da ne obstaja možnost, da bi se vsi člani skupaj družili. To je na začetku bilo lahke, ker nas je bilo samo 22 članov. Danes je to nemogoče, ker nas je zares zelo veliko. Iz teh razlogov bi morali organizirati več skupnih izletov in veselic, kot smo to organizirali na Stražilovu. In to bomo naredili. Vsekakor je pomembno to, da čeprav se člani mogoče ne družijo dovolj, so le eden drugemu na raspolaganju če je kaj potrebno. To dejstvo je zelo pomembno.

V Srbiji obstaja Slovenski Poslovni Klub. Nekaj besed o tem?

Jaj, v Beogradu obstaja SPK že nekaj let. Povezuje slovenske podjetnike v Srbiji in je zelo uspešen. Vodijo ga gospodje DIMITAR Polovina in VLADO Kravčuk iz Merkatorja. Žal pa je sedež samo v Beogradu. Moj predlog je bil, da se odpre tudi v Vojvodini, kjer bi se fokusirali bolj na vojvodjanska podjetja, korist pa bi bila obojestranska, pa tudi mi bi veliko pomagala ...

"Kredarica" in Veleposlaništvo Slovenije?

Veleposlaništvo nam je bilo vedno naklonjeno in smo jim resnično hvaležni za to. Vsem zaposlenim v veleposlaništvu. Konzularne dneve še vedno organiziramo in gneča je ogromna.

Gospod Nadškof nam je pogosto na obisku?

Hvaležen sem gospodu Stanislavu Hočevarju, ki vedno najde čas za "Kredarico" poleg vseh svojih obveznosti. Vedno nam priredi tako lepo božično mašo, ki se jo udeležijo Novosadjanji, ki sploh niso člani "Kredarice".

Kako vidite nadaljni razvoj Društva in kakšne težave pričakujete v Vašem delu?

Kot sem že povedal, Društvo mora biti postavljeno na sodobnih načelih, ki upoštevajo sedanost in realnost. Današnji časi so hitri in moramo biti energični in spretni brez nepotrebnega formaliziranja, pragmatični. Ne bi bil predsednik Društva, če bi zgledalo kot Društvo upokojencev (nimam nič proti upokojencev, prim.aut.). Društvo mora biti s časom v katerem živimo. To pomeni dosti projektov, veliko gostovanj, povezovanj z drugimi društvi, tako v Srbiji kot tudi v Sloveniji. Samo takšno delo nas bo v prihodnosti pripeljalo do zenita, ki je po meni takšen, da vsak član Društva ustvari nek svoj interes skozi Društvo, prav tako pa ustvarja osnovne in pomembne naloge "Kredarice" kot Slovenskega Društva. Za nekoga je ustvarjanje osnovnega interesa družjenje, za druge pa je samostvarjanje v nekem kulturnem projektu, tretji pa so tu, da bi končali administrativne in pravne probleme, ampak vsak na svoj način da neki prispevek v razvoju Društva.

Osebnostno pričakujem velike probleme, ki jih ne moremo rešiti. Težave so naraven proces, ki vas vedno pričaka če nekaj delate. Kdor ne dela, nima težav, ne v tem smislu... Napredek pričakujem in ga bo sigurno, vprašanje je samo ali bomo napredovali na lestvici od 1-5 točk do točke 3 ali do točke 5. Zato bi rad povedal članom, dajte en mali del Vaše energije Društvu in vsem se bo izplačalo ter večkratno vrnilo.

Kaj bi sporočili članom Društva "Kredarica"?

Bi jim ponovil moto našega Društva: "GREMO NAPREJ!"

Pogovor vodila: **Marija Lovrić**

V Novem Sadu, je letos slovenski kulturni praznik 8. februar - Prešernov dan, prvič obeležen in praznovan popolnoma drugače kot prejšnja leta. Društvo Slovencev "Kredarica" je imelo zadovoljstvo in čast, da organizira koncert ter pogosti Big band "Nova" iz Nove Gorice ter na ta način omogoči članom Društva, kot tudi ostalim meščan

Anika Horvat

nom deležnost in uživanje v mojsterstvu izvajalcev tega ansambla.

Ideja o gostovanju in koncertu Big banda "Nova" se je porodila na iniciativo in predlog **Slovenske izseljenske matice**. Tako je prišlo do stika med **Borisom Gregoričem** iz "Nove" in **Srdjanom Radakovičem**, predsednikom Izvršnega odbora Društva Slovencev "Kredarica", ki je na zadovoljstvo vseh, rezultiral s prvim koncertom tega orkestra v Novem Sadu. Nesebično pomoč v realizaciji koncerta so nam ponudili **Milan Radulović** iz Glasbene mladine Novega Sada kot tudi **Vitomir Simurdić**, glasbeni urednik v Radio Novi Sad.

Koncert je bil održan v večernih urah v, do poslednjega mesta polnem, Studiu M. Slovensko izseljensko matico je predstavljala **Vesna Vukšinič**, v publiku pa smo lahko videli tudi znane osebnosti domače glasbene scene.

Po besedah dobrodošlice vsem gostom in publiku, je **Vitomir Simurdić**, brez da bi skrival zadovoljstvo, ker ima Novi Sad po dolgem času priložnost slišati Big band, napovedal **Srdana Radakoviča**, ki je vse prisotne pozdravil z besedami:

Pozdravljam Vas v imenu Društva Slovencev "Kredarica" iz Novega Sada, ki je že v 12-tem letu obstoja in delovanja.

Danes je Prešernov dan, državni kulturni praznik Republike Slovenije, ki se praznuje

PREŠEREN, JAZZ IN

povsod kjer žive Slovenci. Ne bomo se zamerili velikemu pesniku, Primicovi Juliji in Sonetim, če ga bomo praznovali na modern način, ob nastopu naših dragih gostov:

Big Banda "NOVA" iz Nove Gorice, pod vodstvom dirigenta **Damijana Valentinuzziija** in pevcev **Anike Horvat** in **Mitje Jerkiča**. Pripotovali so na iniciativo in ob podpori Slovenske izseljenske matice, mi pa smo se našli v vlogi domačina, zahvaljujoč neprecenljivi pomoči **Milana Raduloviča** iz "Glasbene mladine Novega Sada" in **Vitomira Simurdiča** iz RTV NS.

Še enkrat pozdravljam goste in vse prisotne.

V tem prazničnem dnevu gradimo most med Novo Gorico in Novim Sadom.

Uživajte in ne šparajte dlani!

Po teh pozdravnih besedah, je **Julijan Fortunat** (klavijature) v imenu "Nove" našem Društvu podaril grafiko, za tem pa je sledila glasba. Dvajsetim glasbenikom, pod vodstvom mladega dirigenta in trobentarja **Damijana Valentinuzziija**, se je po dveh instrumentalnih jazz standardih na odru pridružil tudi pevec **Mitja Jerkič**. Sledil je sklop pesmi **Frenka Sinatre** - *Strangers in the night, I've got you under my skin* in *My njay*, ki je slovenski pevec otpeal tako dobro, s "sinatrov-

la in osvrnila na 1988 leto, ko je kot deklica v Novem Sadu nastopila na Zmajevih otroških igrah in tudi zmagala. Iz tega obdobja datira tudi njeno poznanstvo z novosadskim dirigentom **Jovanom-Jocom Adamovim**, ki je bil prisoten na koncertu in s katerim je Anika zaplesala ob obdelani pesmi Van Morisa *Moondance*. Zatem smo imeli priložnost slišati še nekaj pesmi v izvedbi Anike.

Na bis sta v duetu **Anika Horvat** in **Mitja Jerkič** zapela še *Fly me to the moon*, in na koncu je Jerkič priredil pravo presenečenje vsem prisotnim pa tudi za sam Big band in zapel light-motiv iz znane igrane nadaljevanke *Salaš u malom ritu*.

Publika, dirigent in člani "Nove" niso mogli skriti navdušenje po končanem koncertu: "Fenomenalno je bilo! Vsi smo uživali. Studio je fantastičen, nismo še igrali na tako dobrem mestu in nismo imeli tako dobre atmosfere, smo pa igrali povsod; po Italiji, Španiji,... Publika nas je navdušila, prišli so uživati in ne kritizirati. Okrog 03:00 zjutraj smo krenili iz Slovenije in smo imeli naporno pot, ampak se je izplačalo, takšen ambijent vrača energijo!"

V istem počutju in dobrem druženju z "Novo" je potekel še preostali del noči, do zgodnih jutranjih ur, najprej ob večerji in tamburaših, potem pa v jazz in night-clubu. Naslednjega dne smo goste spoznali z Novim Sadom in Petrovaradinsko trdnjavo. Od Big banda smo se poslovili v poznih po-

Big band "Nova" iz Nove Gorice

skim" šarmom, da je zaslužil ovacije publike. Jerkič je za tem, brez da bi skrival navdušenje, pohvalil "ton na koncertu" in "mojstra, ki je za to odgovoren", potem pa nas je zopet prepustil Big bandu in vrhunskim solodonicah njegovih glasbenikov.

Anika Horvat je svoj nastop pričela s pesmijo, s katero je lani zmagala na festivalu "Slovenska popevka". Za tem se je spomni-

poldanskih urah, obojestransko z lepimi vtisi in dobro energijo, ob zmenku za druženje in glasbo ob neki naslednji priliki.

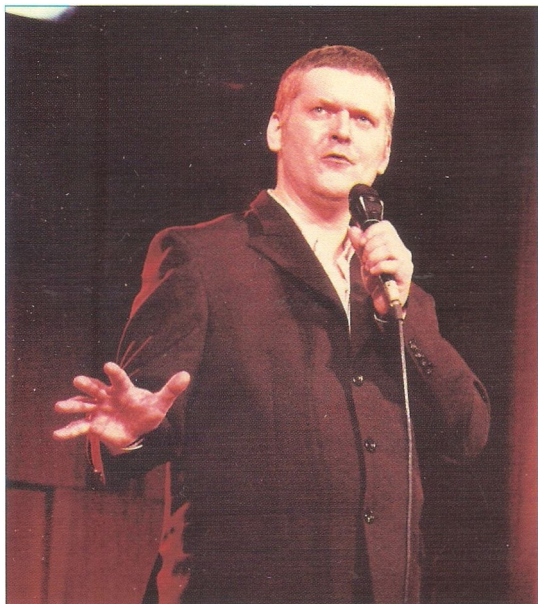
O Big Bandu "Nova", Mitji Jerkiču in Aniki Horvat je na internetu zapisano:

Ideja o ustanovitvi Big banda se je porodila junija 1995. Na začetku skromni nasto-

EVERGREEN V NOVEM SADU

pi so danes prerasli v obsežnejše celovečerne koncerte, na katerih so nastopila znana imena slovenskega glasbenega prostora, kot so Nuša Derenda, Darja Švajger, Alenka Godec in Oto Pestner. Od ustanovitve pa do leta 2002 je bil umetniški vodja 22-članskega Big banda akademski glasbenik Miloš Rijavec. Diplomiral je leta 1993 na Akademiji za glasbo v Ljubljani (smer: instrumentalist-trobentar) pri prof. Antonu Grcarju. Od takrat poučuje na Glasbeni šoli Nova Gorica, Glasbeni šoli Tolmin, leta 1997 pa je prevzel še vodstvo Pihalnega orkestra Tolmin. Pod njegovim vodstvom je Big band "NOVA" leta 2000 na tekmovanju v italijanskem Azzanu Decimu dosegel drugo mesto, leta 2001 pa je na švicarskem mednarodnem glasbenem tekmovanju v Saas Fee-ju dosegel bronasto priznanje z 78 točkami. Isto leto je novogoriški Big Band

Mitja Jerkič

gostoval še na glasbenem festivalu v okolici Rima.

Februarja leta 2002 je Miloš Rijavec zaradi prezasedenosti vodstvo Big banda prepustil takrat 19-letnemu Boštjanu Simonu, dijaku Srednje glasbene in baletne šole v Ljubljani in študentu filozofije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Tudi pod novim vodstvom je bil jazz orkester iz Nove Gorice sposoben nuditi kvalitetno glasbeno podlago različnim kulturnim in zabavnim prireditvam v matičnem mestu in njegovi okolici. Junija 2003 se je Big Band "NOVA" udeležil državnega srečanja Big bandov v Ljubljani, julija leta 2004 pa se je orkester v nekoliko drugačni zasedbi kot leta 2002 spet udeležil tekmovanja "International Alpine Music Festival" v švicarskem Saas Fee-ju, a je tokrat dosegel zlato priznanje z 91,5 točkami.

Septembra 2005 je ob odhodu Boštjana Simona na študij v Rotterdam dirigentska palica prešla v roke prvega trobentača, Da-

mijana Valentinuzzija, študenta jazz akademije v Grazu. Bogate dirigentove glasbene izkušnje iz igranja v različnih jazz zasedbah ter odlična študijska podlaga bosta Big Bandu Nova zagotovo omogočili nadaljno rast.

Big band "Nova" ima za sabo kar lepo število nastopov (okrog 160) na raznih prireditvah. Sodeloval je tudi na različnih festivalih doma in v tujini. Člani big banda so s svojim izvajanjem prepričali tudi žirije na tekmovanjih in imajo tako tudi na tem področju zavidljive dosežke.

V vseh letih delovanja Big banda se je skladb nabralo ogromno (čez 120). Skladbe so vzete iz različnih obdobjev razvoja jazza. V grobem bi jih lahko razvrstili v 3 vrste: swing, latino ter funk. V začetku leta 2006 so člani imeli naštudiranih že kar nekaj skladb Franke Sinatre - skladb je dovolj za celovečerni koncert. V svojem repertoarju pa imajo tudi lepo število slovenskih jazzovskih oziramo t.i. zimzelenih skladb.

Dirigent **Damijan Valentinuzzi** se je rodil 14. januarja 1983 v Šempetru pri Gorici. Med šolanjem na tolminski osnovni šoli (1990-1998) se je učil trobente pri profesorju Milošu Rijavcu (GŠ Tolmin). Po osnovni šoli se je vpisal na gimnazijo v Tolminu. Ko je leta 2001 uspešno opravil maturo, je vpisal študij fizike na Fakulteti za matematiko in fiziko v Ljubljani. Vzporedno s študijem je obiskoval pouk jazz trobente pri profesorju Davidu Jarhu na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani. Od leta 2003 dalje študira jazz trobento na Univerziteti za glasbo in darstvenstvo Kunst Graz (Avstrija). Pouk obiskuje pri prof. Eduard Holnhaner in pri prof. Stjepko Gut. Trenutno redno igra z: KUG Big Band Graz (A), Pihalnim orkestrom Tolmin in zasedbo Passo Continuo (Slo), priložnostno pa sodeluje tudi z različnimi drugimi big bandi in combo zasedbami v Sloveniji in Avstriji.

Med poletjem leta 2005 se je v Big bandu "Nova" porodila ideja, da bi lahko naštudirali nekaj originalnih aranžmajev Sinatrovih skladb z "izgovorom" 90-letnice njegovega rojstva. Z novimi idejami je tako nastal celoten projekt in Big band je sicer z nekajmesečno zamudo z novim programom že nastopal doma in v tujini. Za pomoč so prosili ambicioznega ter talentiranega pev-

ca, doma iz Tolmina, **Mitjo Jerkiča**. S svojim nastopom odlično interpretira glasbeno legendo Franke Sinatro.

Anika Horvat rojena je 24.05.1977 v Koprju. Že od malih nog je v svetu glasbe, saj je njen oče znan skladatelj. Prav on jo je vpe-

Damijan Valentinuzzi

ljal v glasbo že pri devetih letih. Njen prvi nastop je prišel na dan otvoritve njene bodoče osnovne šole. Kmalu za tem je posnela svojo prvo kaseto "Pomlad in še kaj". Po izzidu prve kasete, so se poleg nastopov na otroških in šolskih prireditvah začeli vrstiti še razni festivali po krajih bivše Jugoslavije. Na mnogih je dosegla zmago, enkrat pa celo za najlepšo pesem Jugoslavije.

Z leti se je njena glasbena vrst začela spreminjati in izpopolnjevati. Vpisala se je na glasbeno šolo, smer solo petje in se tri leta učila petja pri prof. Francu Leskovšku, priznanemu opernemu pevcu. Tako sta leta 1993 nastala še dva izdelka, "Pridi, pridi, čakam te..." in "Pomlad in še kaj". Pravi uspeh pa je prišel z zmago na poletnem festivalu Melodij Morja in Sonca leta 1996 s skladbo Lahko noč, Piran. Takoj za tem je bil izdan CD z istim naslovom. Kljub zmagi je Anika še vedno izpopolnjevala tehniko petja.

To ji je tudi uspevalo, saj so jo dve leti kasneje povabili k sodelovanju pri snemanju CD-ja "Ura brez kazalcev...", v katerem so posnete priredbe najlepših slovenskih evergreenov in v katerem jo je spremljal Big band RTV Slovenije. Po tem se je ponovno vrnila v svoje glasbene - pop vode. Leta 2002 je izšel njen šesti CD z naslovom "Čutim, da živim".

Tekst: **Silva Martinec**
Prevedla: **Danijela Jankovič**
Foto: **Aleksandar Ramovš**

Sinkopa ali nezavest predstavlja kratkotrajno, presenetljivo, popolno izgubo zavesti, obenem je to povsem minljiv pojav.

Najbolj pogosto se pojavi neprijeten občutek slabosti, nepravilnosti vida - vrtoglavica, povečano potenje, nezmožnost zadržati pokončno držo (presinkopa, lipotimija). Oseba v nezavesti se zelo hitro vrača k zavesti, najbolj pogosto brez posledic, razen kratkotrajne izgube spomina v tem času (10 do 15 sekund) in možnosti poškodb, najbolj pogosto glave, dobljenih pri padcu. Bolj pogosto se take težave pojavljajo pri osebah ženskega spola. Vzroki pojavljanja nezavesti so številni, ampak osnova za nastanek je vedno enaka - zmanjšana prekrvavitev možganov, zaradi katere primanjkuje zadostna količina kisika, tako pride do kratkotrajne zaustavitve možganske aktivnosti.

Nezavest lahko izzovejo:

Problemi s krvnim tlakom

Veliko ljudi, posebno žena, imajo nizek "zgornji" tlak (med 90 in 110 mm Hg). Ponavadi so to osebe, ki nimajo nobenih zdravstvenih težav, ampak se zlahka utrudijo in padejo v nezavest posebej v dnevni menstruacije. Krvavitev zmanjšuje količino krvi, ki kroži v organizmu, kar pripelje do dodatnega zmanjšanja krvnega tlaka. S konzumiranjem večjih količin tekočine, kave in bolj slane prehrane lahko vplivamo na zvečanje dokazano nizke arterijske tenzije.

Bolezni, ki so vezane za srce

Ko srce ne vtripa pravilno ali "preskakuje" temu rečemo aritmija, količina krvi, ki prihaja v možgane zna biti nezadostna zaradi zmanjšane količine krvi, ki jo srce iztisne v času neadekvatnega delovanja srca. Aritmija se dokazuje z elektrokardiogramom. Vendar zato, ker nezavest hitro mine, bo tekoče vsakič zabeležena. Za osebe z aritmijo se priporoča spremljanje EKG po Holterju. Celodnevni srčni ritem se registrira in kasneje analizira s pomočjo računalnika. Oseba lahko "sinkopira" tudi takrat, ko srce dela upočasnjeno (bradikardija - srčna frekvenca manjša od 60/min) ali pospešeno (tahikardija - srčna frekvenca večja od 100/min). Mehanizem je sledeč: nezadosten volumen krvi iztisnjene iz srca - manjši krvni tlak - hipoperfuzija možganov. Srčni vzorci so lahko tudi aortna stenoza, hipertrofična kardiomiopatija, mitralna stenoza, pljučna embolija, akutni infarkt miokarda, nestabilna angina pectoris, srčna tamponada, disekcija aorte, prirrojene anomalije...

Pomankanje sladkorja v krvi (hipoglikemija)

Pojavlja se zaradi nezadostnega vnosa hrane ali diete, intenzivne fizične aktivnosti, ki povzročajo povečano porabo v metabolizmu mišičnega tkiva, jemanja prevelike doze oralnih antidiabetičnih zdravil ali insulina pri osebi v teku terapije. Oseba v hipoglikemiji čuti slabost, obliva jo hladen pot, drhti, ima močan občutek lakota - pomoč se nudi v ležečem položaju in z dajanjem kocke sladkorja, čokolade, sladkega napitka in klicom zdravnika. Zato je dobro, da imajo osebe z motnjami sladkorja v krvi vedno pri sebi nekaj sladkega!

Slabokrvnost (anemija)

Je tudi lahko vzrok omenjenih težav, ki nastopijo zaradi pomanjkanja kisika, kot posledica nezadostne količine hemoglobina, kuo njegovega nosilca. Nastaja zaradi skrajšanega življenja rdečih krvnih telesc v katerih se hemoglobin nahaja (povečana izguba krvi iz organizma, razgradnja); nezadostnega nastajanja eritrocitov (primanjkljaj železa ali vitamina b-12); nevstrezne funkcije kostnega jedra ali pa z njihovo kombinacijo. V prejšnji izdaji časopisa lahko najdete več informacij o klinični sliki dijagnosticiranja in načinu zdravljenja odvisnosti od vrste anemije.

Neustrezni vremenski pogoji (visoka temperatura in vlažnost zraka)

Poleti ali v savni prihaja do širjenja krvnega ožilja in pogojnega zadrževanja krvi na "periferiji" zato zmanjšana količina krvi prihaja v možgane. Pri takih pogojih je potrebno izogibati se najmočnejšemu soncu, konzumirati večje količine tekočin, ohlajevanju s tuširanjem. S tem lahko preprečimo možnost pojave nezavesti.

S podobnim mehanizmom deluje tudi:

Velik vnos hrane in konzumiranje večje količine alkohola

Sistem organov za prebavo zahteva večji priliv krvi po obrokih, alkohol pa vpliva na širjenje krvnega ožilja. Zato je potrebno izogniti se težki in obilni prehrani, če pa se pretirava,

ne obremenjevati organizma še s težko fizično in mentalno aktivnostjo.

Dolgotrajno bivanje v stoječem položaju

Upočasni vračanje krvi iz venskega sistema spodnje polovice telesa do srca, s tem pa tudi s kisikom obogatene krvi skozi pljuča na poti v možgane. Svetuje se občasen sprehod ali vsaj prestopanje na mestu, da bi olajšali vrnitev krvi v zgornje dele telesa.

Hitro dvigovanje iz ležečega ali sedečega položaja (hitra sprememba krvnega tlaka, tako da je za kratek čas otežano pravilno razporejanje krvi v telesu). Izogibajte se hitremu vstajanju. Predvsem, če veste da imate nižji krvni tlak.

Močna čustva (z obremenjevanjem živcev, ki so vključeni v avtonomnih reakcijah in zaradi zmanjšanja krvnega tlaka pride do hipoperfuzije možganov). Bilo bi potrebno izogibati se stresnih situacij, se boriti s stresom in imeti urejeno življenje.

Zaradi ene nezavesti se ni treba vznemirjati, vendar če se ponavljajo, je vsekakor treba obiskati zdravnika, da bi se izključile resne nepravilnosti v delovanju srca, ali se ugotovili možni vzroki nezavesti in pravočasno dobiti adekvaten nasvet, ali določiti način medicinskega zdravljenja.

Milana Poznič - Ješić, zdravnik

Prevedla: Ljudmila Ivaz

SVETA BOŽIČNA MAŠA

29. decembra leta 2007 je bila v cerkvi Imena Marijinega (katedrali) v Novem Sadu, od 15. do 16. ure, sveta božična maša. Mašo je opravil nadškof beograjski in metropolit **Stanislav Hočevar**. Maša je bila posvečena sveti nedelji po božiču in družini.

Pričelo se je s pesmijo Sveta noč, blažena noč v izvedbi Komornega mešanega zbora "Kredarica" z dirigentko **Suzano Gros** in spremljavo na orglah **Jožefa Riterja**. Naš pevski zbor je zapel še nekaj lepih božičnih pesmi

ves čas svete maše in je na koncu pohvaljen.

Prediga je bila posvečena družini. Nadškof Hočevar je govoril o pomembnosti družine in povdaril vlogo očeta in nje. Tudi o veliki vlogi žene in otrok v medsebojnem spoštovanju v družini, ampak oče mora biti nosilec.

Sveta božična maša se je končala s skupno molitvijo vseh udeležencev, nekdo se je pričestil, a vsi so se na koncu osebno pozdravili z nadškofom Hočevarjem in si voščili božične in novoletne čestitke.

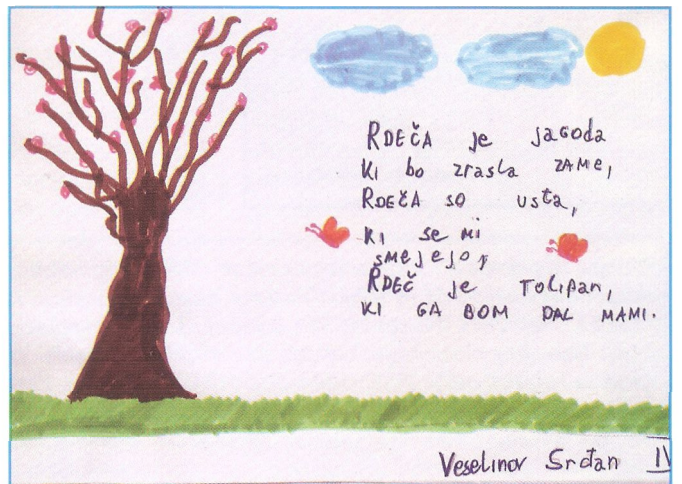
Zlata Radisavljević

PRIŠLA JE POMLAD

Prpravila učiteljica Rut Zlobec in najmlajši učenci slovenskega jezika v DS "Kredarica"

Učiteljica Rut Zlobec in najmlajši učenci

"KREDARICA" na 14. mednarodnem Salonu knjige 2008 v Novem Sadu

Od 13. do 18. marca 2008 je na 14. mednarodnem Salonu knjige v Novem sadu, ki je bil na novosadskem sejmu (master hala), sodelovalo tudi DS "Kredarica".

Razstavili smo naše izdelke založništva v slovenskem jeziku: bilten "Kredarica" in monografijo "10. let Društva Slovencev "Kredarica" v Novem Sadu", ki sta izšla v letu 2007 ob potpori Pokrajine.

Razstavljali smo na stojnici Izvršnega sveta AP Vojvodina (Tajništvo za upravo, predpise in nacionalne manjšine in Tajništvo za izobraževanje in kulturo) pod gestom: Založniška dejavnost na jeziku nacionalnih manjšin.

Marija Lovrić

POVDARJAMO

FINANČNA POMOČ IZ SKLADA NOVEGA SADA

Na razpisu mesta Novega Sada, Mestne uprave za kulturo, za podelitev sredstev iz sklada mesta za realizacijo projekta iz oblasti informiranja nacionalnih manjšin za leto 2008, je naše Društvo Slovencev "Kredarica" dobilo 105.000,00 dinarjev. Ta sredstva bodo uporabljena za tiskanje štiri zaporedne številke našega časopisa, za 2008 leto, v barvi.

Mestni upravi Novega Sada se zahvaljujemo za pomoč, rezultat sodelovanja pa je pred vami!

Zlata Radisavljević

Drugi pišejo MOJA SLOVENIJA, marec 2008, številka 3

Slovenija dobila pesem za Evrosong – Slovenija bo na 53. izboru za pesem Evrovizije, ki bo maja v Beogradu, zastopala Rebeka Dremelj s pesmijo Vrag naj vzame. Tako so s telefonskim glasovanjem odločili gledalci in poslušalci Eme, slovenskega izbora za Evrosong.

Mozirje praznuje tridesetletnico – Mozirski gaj, park cvetja, letos praznuje 30 let obstoja.

Hortikulturno društvo Mozirje zato napoveduje, da se bo v parku, ki ga je lani obiskalo 70.000 ljubiteljev cvetja, vse leto dogajalo nekaj posebnega. Aprila bodo v parku odprli drevored EU.

Slovenija 15. med »najbolj zelenimi« – Po pisanju Večera se je Slovenija uvrstila na 15.

mesto raziskave Centra za kakovost varstva okolja ameriške univerze Yale o varovanju okolja. Raziskava je na podlagi indeksa učinkovitosti varstva okolja (EPI) med drugim zajela podatke o izpušnih ogljika in žvepla, onesnaženosti vode in zraka, biotske raznolikosti in praksah zaščite narave. Od slovenskih sosed se je Avstrija uvrstila na šesto mesto, Hrvaška na 20., Italija pa na 24. Slovenija je v raziskavi dosegla 86,3 točke, medtem ko jih je Švica na prvem mestu zbrala 95,5. ZDA so pristale na 39. mestu, kamor so padle z 28. mesta.

Danilo Türk odprl leto očeta slovenstva – V Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani je predsednik RS ob 500-letnici rojstva Primoža

Trubarja odkril spomenik, ki ga je izdelal kipar Tine Kos.

SLOVENSKA KUHINJA

V mleku popečeni ajdovi štruklji

0,5 kg ajdove moke
0,5 l slanega kropa

Preliv
približno 0,5 l mleka

Nadev

2 dl kisle ali sladke smetane
12 dag skute
2 pesti zmletih orehov
sladkor in cimet po želji

Ajdovo moko poparimo, premešamo, zgnetemo. Zvaljamo na nožev prst debelo, namažemo z nadevom, potresemo z orehi. Zvijemo, zarezemo približno 6 centimetrov dolge štrukeljce, jih postavimo pokonci drug ob drugega v pekač, prelijemo z mlekom, pečemo. Posrkati morajo vso mleko. Postrežemo s kompotom.

Bilten "Kredarica". Izhaja tromesečno. Uredniški odbor: Zlata Radisavljević, urednica, Marija Lovrić, Rajko Marić, Angela Arandjelović in Albert Kužner, člani. Lektorica: Danijela Janković. Priprava tiska: Ljubomir Rakić. Tisk: SZR "MIVA" Veternik. Naklada: 300 izvodov. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: Društvo Slovencev "Kredarica", 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. Telefon 021/427-106. E-mail: kredarica@teamnet.co.yu. Rešenjem Pokrajinskega sekretarijata za informiranje št. 105-651-00104/2002-01 od 19. novembra 2002, je Bilten "Kredarica" vpisan v Register sredstev javnega informiranja - Financiranje izhajanja omogoča Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Sekretarijat za predpise, upravo in nacionalne manjšine AP Vojvodine in Mestna uprava za kulturo Novega Sada